

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «__» _____
№ _____

010000, Астана, Мажиліс Парламенті
«__» _____ 20 __ года

23.11.2022ж. жарияланды

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрі
А. Гиниятқа

Депутаттық сауал

Құрметті Ажар Гиниятқызы!

Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев айтқандай «Отандық денсаулық сақтауды жаңғырту ерекше маңызға ие» болып табылады. Сондай-ақ, «АМАНАТ» партиясының «Өзгерістер жолы: барлығына лайықты өмір!» сайлауалды бағдарламасында азаматтарымыздың денсаулығына басты назар аударылған.

Қазіргі уақытта Астанада емделмейтін диагнозы бар науқастар көмек алатын жалғыз паллиативтік көмек орталығы бар. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексінде «паллиативтік медициналық көмек - радикалды емдеу жүргізуге көрсетілімдері болмаған кезде жазылмайтын ауру пациенттің ауырсынуын және ауруын жеңілдетуге бағытталған медициналық көрсетілетін қызметтер кешені» деп көрсетілген.

Алайда, хоспистер мен паллиативті көмек орталықтарын қаржыландыру мәселесі әлі де өзекті, себебі бөлінетін қаржы барлық қажет шығындарды өтемейді.

Мәселен, биыл орталық соңғы 2 айда көрсетілген қызметтер үшін қаржыландырудың «негізсіз» 90%-ға қысқаруына байланысты тағы да қаржылық қиындықтарға тап болды. Бүгінгі таңда мекеме көрсетілген қызметтер үшін 2 айда 27 млн. теңге алуы тиіс еді, ал негізінде орталыққа тек 3 млн.теңге бөлінеді. Бұл ақша тіпті несие берушілер алдында қарызды жабуға да, пациенттерге азық-түлік сатып алу үшін де жеткіліксіз. Болашақта бұл мекеменің жабылуына алып келіп, ал 100-ге жуық пациент далада қалуы мүмкін.

Бірқатар белгілер мен ДСМ № 291 төлем қағидалары бойынша кез келген ТМҚКК және МӘМС субъектісіне қысым жасауға жол беріледі, өйткені тәжірибе алмасу үшін қызмет көрсететін барлық субъектілердің ықтимал ақауларының жалпы базасына қол жеткізбестен сапа ФОМС ағымдағы

мониторингі жеке сарапшының негізінен субъективті пікірін басшылыққа ала отырып, ашық деп айта алмаймыз.

69-бап 2-тармақ. Денсаулық сақтау субъектілерінің ТМККК шеңберінде және (немесе) МӘМС жүйесінде көрсетілетін қызметтеріне ақы төлеу ДСМ айқындайтын тәртіппен медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы мен көлемі бойынша шарттық міндеттемелердің мониторингінің нәтижелері ескеріле отырып жүргізіледі, яғни МӘМС ТМК шеңберінде денсаулық сақтау субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне ақы төлеу қағидалары жатады. Медициналық мекемелерде сарапшылардың жаңа талаптарын қанағаттандыруға үлгермейді, сондықтан мониторинг нәтижелері бойынша талаптар мен шешімдер көбінесе субъективті болып табылады. Бұл ретте мониторинг жүргізу қағидалары" (ҚР ДСМ 321/2020 бұйрығы) және «медициналық қызметтер сапасына ішкі және сыртқы сараптамаларды ұйымдастыру және жүргізу қағидалары» (ҚР ДСМ 230/2020 Бұйрығы) 2 – тармағының 14) тармақшасымен» медициналық көмек көрсету ақауы-стандарттарды сақтамау және негізсіз медициналық қызметтер (көмек) көрсету тәртібін бұзу клиникалық хаттамалардан ауытқу, сондай-ақ медициналық қызмет және (немесе) көмек көрсетудің расталмаған жағдайы фактісі».

Сондай-ақ, Қазақстанның қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерінде заңнаманың жүйелілігін бұзатын және паллиативтік көмекке мұқтаж азаматтардың мүдделерін, құқықтарын бұзуға әкелетін паллиативтік қызметке қатысты олқылықтар бар деп санаймын, атап айтқанда:

1). ҚР ДСМ 20.12.2020 ж. № ҚР ДСМ-291/2020 "ТМККК шеңберінде және (немесе) МӘМС жүйесінде денсаулық сақтау субъектілерінің қызметтеріне ақы төлеу қағидаларын бекіту туралы" бұйрығы. Қызметтерге ақы төлеу қағидаларының 79-тармағына сәйкес паллиативтік медициналық көмек (ПМП) көрсеткені үшін төлем 1 емделген жағдай үшін жүзеге асырылады. Қызметтерге ақы төлеу ережелерінің 2-тармағына сәйкес емделген жағдай-бұл бал кешені. стационарлық жағдайда пациентке түскен сәттен бастап шығарылғанға дейін көрсетілген қызметтер. ПМС стационарына түскен науқастар үшін көрсетілген термин қолайлы емес, әдеттегі стационарлық ауруханаға түскен емделетін науқастар үшін қолданылуы мүмкін. «Көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу ережесінің 5-тармағында «көрсетілетін қызметтерді сатып алу шарты бойынша төлемнің есепті кезеңі күнтізбелік ай болып табылады" көрсетілген. Алайда, 83-тармақта «науқастың ұзақ мерзімді болуына паллиативтік көмек көрсету кезінде төлем 90 күн болған кезде 1 төсек-күн үшін тариф бойынша жүзеге асырылады. Бұл ретте, есепті кезеңде 1-ші пациенттің тоқсан күні болған кезде барлық төсек-күндер бір емделген жағдай ретінде есептеледі". Нормативтік құқықтық актілермен 90 күн мерзімде науқас ұзақ уақыт болған кезде емделген жағдай қайдан пайда болды? Осылайша, 90 күндік мерзім ғылыми (техникалық) емес, медициналық емес, экономикалық тұрғыдан түсініксіз. 5-тармақтың талаптарын орындау мақсатында және есепті кезеңде көрсетілген қызметтер үшін төлемдерді уақтылы алу үшін олар терминалды (соңғы) сатыдағы науқастарды шығаруға мәжбүр. Демек, ПМП үшін "терминалды (соңғы) сатыдағы науқастардың емделген жағдайы" ұғымы синоним емес, керісінше антоним болып табылады.

Сондықтан қарапайым ауруханаларда стационарлық жағдайда науқастың емделген жағдайын және науқастың паллиативтік көмек стационарларында

терминалдык (соңғы) сатысында болуын салыстыруға болмайды. Кейіннен өзге әлемге кету мақсатында өз қалауы бойынша ММК стационарына түскен терминалдык (соңғы) сатыдағы науқастарды шығару тәртібі.

Жоғарыда айтылғандарға байланысты:

- Шұғыл түрде орталықты қаржыландыру мәселесін шешу жолдарын анықтауды және үй-жай мәселесін шешуді: жалдау ақысын төлеуге жәрдемдесу немесе тұрақты үй-жай беру мүмкіндігін қарастыруды;

- Паллиативтік көмек орталықтары орналасқан жері бойынша жергілікті бюджеттен қаржыландыру ала алатын мүмкіндікті қарастыруды;

- Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры қатысушыларының қызметіне қойылатын нақты талаптарды ретке келтіру, айқындау және мониторингті талқылауға қолжетімді «ашық» ету;

- Нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізіп, «стационарлық» пен «паллиативтік көмек» ұғымдарын нақты ажыратып, осылайша, паллиативтік көмекке мұқтаж пациенттердің құқықтарын қорғау.

Белгіленген заңнамаға сәйкес жауап беруіңізді сұраймыз.

Құрметпен,

ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаттары,

«АМАНАТ» партиясы

фракциясының мүшелері

Б.М. Сартбаев

Г.А. Нұрымова

Ж.Ә. Омарбекова

Ә.С. Сапарова

Орын. Иманғалиев Д.И.

Тел: 74-63-59

Результаты согласования

23.11.2022 15:05:39: Нурумова Г. А. (Комитет по социально-культурному развитию) - - согласовано без замечаний

23.11.2022 15:06:54: Сапарова А. С. (Комитет по экономической реформе и региональному развитию) - - согласовано без замечаний

23.11.2022 15:23:09: Омарбекова Ж. А. (Комитет по социально-культурному развитию) - - согласовано без замечаний